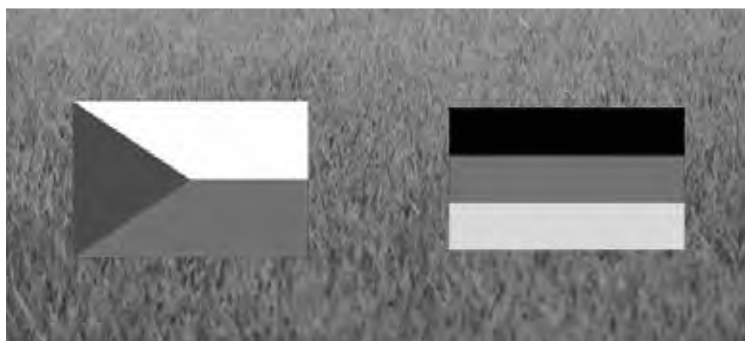


## (ŘÍJEN 2017)

**PROČ NEMÁME MZDY JAKO NĚMCI**

► **STR. 9**



V pražském Eurocentru se konala akce k tématu sociální a ekonomické soudržnosti. Název „Kdy budou mít Češi mzdy srovnatelné s Němci“, vybízel k jedné odpovědi – nikdy. ◀

## MILÍ PŘÍZNIVCI ALTERNATIVY ZDOLA,

**V** měsíci říjnu a listopadu, kdy začíná podzim, na spousta z nás začnou lézt deprese a smutné nálady. Toto vydání Zpravodaje AZ ale, jak doufáme, depresivní není, pouze se snaží nabídnout východiska a alternativy ze současné situace. Karel Růžička přináší informaci o Čaji AZ s demografem

Přišlo nám také několik ohlasů na článek ze zářijového Zpravodaje, týkající se sporů kolem Mariánského sloupu na Staroměstském náměstí. Karel Růžička proto na posledních stranách znovu vysvětluje svoje stanovisko. Stejný autor se v úvodníku také zamýšlí nad tím, co všechno nám přinesla, a co naopak vzala Velká Říjnová Socialistická Revoluce, jejíž výročí si v těchto dnech právě připomínáme.

**[zpravodaj-az@seznam.cz](mailto:zpravodaj-az@seznam.cz)**

Tomášem Fialou, podle něhož je průběžný důchodový systém životaschopný a dokáže vyrovnávat budoucí demografické výkyvy. Tomáš Vokoun referuje o posledním vývoji v Brně, kde se dostává do finále projekt participativního rozpočtu.

Veškeré ohlasy, názory nebo vlastní příspěvky samozřejmě uvítáme na e-mailové adrese [zpravodaj-az@seznam.cz](mailto:zpravodaj-az@seznam.cz) nebo [info@alternativazdola.cz](mailto:info@alternativazdola.cz).

Přejeme inspirativní čtení říjnového vydání. ◀

**Vaše Alternativa Zdola**

## OBSAH

- ▶3 Úvodník: Výročí VŘSR
- ▶6 Řecká tragédie
- ▶7 Múzy dětem na Santošce
- ▶8 Drakiáda
- ▶9 Mzdy v Německu a u nás
- ▶10 Paroz v Brně
- ▶12 Barevné revoluce
- ▶14 Litoměřický seminář
- ▶17 Otevře se jícen pekla
- ▶18 Nové národní obrození
- ▶23 Čaj o demografii
- ▶26 Ohlasy
- ▶28 Tiráž, kontakty

## OTEVŘE SE JÍCEN PEKLA

**ZBYNĚK FIALA** ▶STR.17



**H**lavní téma, které rozčísne veřejnou hlavdinu v USA, se jmenuje daňová reforma a Trump ji chce nabídnout jako významnou změnu. Dohoda však stále nikde. Ale i kdyby nějaká byla, „otevře se jícen pekla“, jak charakterizuje blížící se bitvu senátor John Kennedy. ◀

## BRNO VE FINÁLE PAROZU

**TOMÁŠ VOKOLIN** ▶STR.10



## NAŠE DŮCHODY A DEMOGRAFIE

**KAREL RŮŽIČKA** ▶STR.23



Budoucnost průběžného důchodového systému vývoj demografické situace zásadně neohrožuje. Budoucí výkyvy jsou v penzijním systému zvládnutelné růstem produktivity a vyšší odvodů na sociální zabezpečení. Vyplynulo to z přednášky demografa Tomáše Fialy na čaji AZ. ◀

## SPORY O MARIÁNSKÝ SLOUP

**KAREL RŮŽIČKA** ▶STR.26





## OHLEDNUTÍ S VRÁSKAMI



**N**ic mi to nedalo“, asi slyšel každý z nás a mnozí patrně takové hodnocení někdy i vyslovili. Nejsou ale všechny zážitky jen pozitivní, jsou i zkušenosti záporné, které nás určitě ovlivňují od prvního spálení od kamen daleko důrazněji a efektivněji, než všechna blahoslavění. A když už se zdá něco

naprosto nepřínosné, stačí zapátrat v kontextu, aby se třeba vylouplo poznání, jak se vyhnout této slepé uličce. Každá věc, každý skutek, každý člověk, jeho názory a osud nás mohou obohatit a rozšířit pestrou mozaiku našeho poznání o koloběhu světa, jeho příčinách a následcích.

### PŘEVÁŽILO ROZLADĚNÍ

Století nyní uplynulo od Velké říjnové socialistické revoluce. Od události přicházející s velkými myšlenkami a nadějemi a odcházející po třech čtvrtinách století s takovým účtem velkých úspěchů a velkých tragédií, že převážilo rozladění a zklamání nad ochotou pokračovat. Západ ji zprvu považoval za nepřiliš významný převrat zafinancovaný císařským Německem, ale následující politické, ekonomické, sociální a kulturní změny jasně charakterizují revoluci. A svět a politika světová i regionální už nikdy nebyly jako dřív. Každé politické rozhodnutí, ať primárně či někde v pozadí, neslo v sobě pečeť podpory, anebo naopak obavy, aby se něco takového někde nepakovalo. Vždyť i apokalypsa

2. světové války byla Hitlerem koncipována jako válka proti komunismu.

Strom poznatků a poučení z VŘSR a státu sovětů je velmi košatý, jeho ovoce pojídali zastánci i odpůrci – ti evidentně efektivněji. Pařížská komuna přežila 72 dní, než podlehla vojenskému ataku buržoazních vojsk, stát sovětů existoval 74 let, než podlehl rakovině egoismu představitelů zaštiťujících se levicovou rétorikou. Dva okruhy poznatků jsou zásad-

### HITLER KONCIPOVAL 2. SVĚTOVOU JAKO VÁLKU PROTI KOMUNISMU

ní: 1. o vytvoření politického subjektu – strany, která dosáhla politické moci k skuteč-

nění revoluce, odejmula moc vykořisťovatelům a vytvořila potenciál pro spravedlnost, solidaritu a dlouhodobou moc ve prospěch dříve vykořisťovaných, a 2. o zpronevěření tohoto potenciálu, vytunelování levicových idejí a moci předáky s levicovou rétorikou opětovně nastolující nespravedlnost a kořistění na neprivilegovaných.

### **BOLŠEVICI ZÍSKALI RENOMÉ**

Leninův tým nebořil carskou a pak buržoazní vládu politickou stranou pro podmínky parlamentní „žvanírny“, nýbrž stranou pro ilegální boj proti samoděržaví a pro uskutečnění socialistické revoluce. Stranickou strukturu, vazby a procesy vytvořili bolševici tak, aby co neefektivněji realizovali své záměry. Poměry pólů demokra-



tického centralismu nastavili pro co nejpravdivější analýzu situace, stanovení nejúčelnějších kroků a nejúčinnější realizaci v podmínkách illegality. Demokratická diskuse a akční jednota všech po přijetí rozhodnutí nakonec přinesla cca 15 tisícům bolševiků, představujícím zhruba 1/10 000 obyvatelstva, silné politické renomé ve společ-

nosti a pak i kýženou politickou moc. Ani Stolypinovy reformy, ani Kerenského vláda nestačily tempu gradování společenského vědomí a zkosnatělý carský, resp. mladičský buržoazně-demokratický aparát neodolal ideologii a činům bolševiků. Ti dekryty o míru, o půdě a o zrušení trestu smrti a vládou sovětů složených z běžného lidu získali podporu nadkritického množství obyvatel sužovaných bídou, vykořisťováním, válkou, zpátečnictvím a společenským přehlížením.

Otevřeli obrovský rezervoár sil, z jehož nadšení, odhodlání, obětavosti, intelektuálního vzestupu a morálního fundamentu čerpala sovětská moc ještě několik desítek let.

### **ROZJÍŽDÍ SE MASOVÉ VRAŽDĚNÍ**

Díky tomu se sověty osvědčily v občanské válce a odolaly zahraniční intervenci, a to i přes první vlnu tragédií, která se sovětskou zemí přitom převalila. Praxe války, že lidský život má cenu jen pár deka olova – a mocnosti 1. světové války měly olova dost – však v Sovětském Rusku přežila nejen boje proti bělogvardějcům. Zatímco buržoazní demokracie na мировém trhu cenu života přeci jen pozvedne, pro lidi z Kavkazu a jiných částí Orientu je cena života stále stejná. Poměry vah v systému demokratického centralismu již legální strany, již vládní strany, již mířící ke komunismu proklamujícímu osvobození člověka se však nemění. A jestliže pět let po revoluci můžeme vystopovat první známky Stalinova opevňování jeho osobní moci, po deseti letech již jde o společenský fenomén a někdejší odvážní

**BĚHEM PÁR LET NEZŮSTANE  
Z LENINOVY GARDY NIKDO  
KROMĚ STALINA**



revolucionáři, strádající vyhnanci, soudruzi v boji na život a na smrt se kvůli postům prou, intrikují proti sobě a po 17 letech se rozjždí masové vraždění s miliony obětí. Během pár let nezbude z Leninovy gardy nikdo krom Stalina. Sovětský svaz za 2. světové války nezachraňují ideje komunismu, nýbrž vlastenecká propaganda. Procesy, popravy a gulagy pokračují i po válce a vystavují otázku svého smyslu, když sovětská moc od počátku přinášela širokou emancipaci dělníků, rolníků, žen, národů, když

vymýtila analfabetismus, dala lidem práci, rozvíjela hospodářství, zvyšovala životní úroveň, šířila vzdělání a kulturu. Přirozeně, že s chybami a omyly, ale také s nerozumnou necitlivostí, paušalizací, zaslepeností, přezíravostí. Zatlačila kritiku, ztratila sebekritičnost, vytratila se zodpovědnost. Tvůrčí odvahu a hledání zahlušila rutina přežitých cest. Tragédie krvavých politických zločinů pak zbytečně provází usazování předků levicových stran i v nových zemích socialistického bloku. Krátkodobý mocenský profit

stranických špiček tak navždy špiní levicové myšlenky a komplikuje občanům jejich současné úsilí o skutečnou demokracii bez nadvlády vykutálených politických zprostředkovatelů, o skutečné osvobození od kořistění korporací, o efektivní systém sociálních jistot, o svůj osobnostní růst. Motivace, které zvedly ruské revolucionáře a budovatele, totiž nezmizely. Společnost se rozrostla, propletla, znepřehlednila, ale podstata rozporů zůstala. Jde jen o to, jaké nástroje a postupy si pro podmínky dané či zvolené alternativy ti kteří lidé, ta která komunita, vymyslí a jak je nasadí.

#### **VRÁSKY OD SMÍCHU**

Všichni lidé mají právo na životné životní prostředí, na mír, na spravedlnost a ti nalevo jako svoji mravní a politickou povinnost nabízejí k tomu ještě solidaritu. Zdaleka ne každý ale chápe, že pokud na tato práva kývne, tak je též jeho povinností je zajišťovat. Ještě méně je lidí, kteří alespoň trochu tuší, jak dané naplňo-

vat. Příklad vzmachu a úpadku VŘSR bohatě ilustruje, jak je to složité. Intelektuálně i mravně. Že je to proces, který se nesmí přerušit, poněvadž jinak začínáte opět od nuly (v lepším případě). Že je to proces, z něhož nesmíte nikoho vyloučit, i když je to oponent, neboť oni jsou nositeli směrůvek a patníků na této cestě. Že je to proces, kde musejí mít všichni možnost se zapojit do naplňování cílů, seberealizovat se, aby se naučili spoluzodpovědnosti a aby ten projekt, cestu a cíl, vzali za svůj, spoluvytvářeli ho a nenechali si ho vzít.

Aby za dalších 100 let měli lidé vrásky více od smíchu, než od zármutku, více od radostí, než od starostí, více od vlastní moudrosti, než od cizí hlouposti a nemorálnosti. ◀

**Karel Růžička**





## DOPORUČIJEME

### NASTAL ČAS, ABY SE LIDÉ ZAČALI SPOJOVAT

[https://www.noveodbory.cz/images/1025\\_HALONNOVI\\_003.pdf](https://www.noveodbory.cz/images/1025_HALONNOVI_003.pdf)

Rozhovor Haló novin s Xeníí Kaduchovou z iniciativy Nové odbory.

### ISLÁM NA KONCI SIL

[http://reportermagazin.cz/a/Eu3/islam-na-konci-sil?utm\\_source=facebook&utm\\_medium=pc&utm\\_campaign=koncislam](http://reportermagazin.cz/a/Eu3/islam-na-konci-sil?utm_source=facebook&utm_medium=pc&utm_campaign=koncislam)



Možná patříte mezi ty, kteří se ho bojí, možná jej ani neznáte – jak jej ostatně poznat ze středu Evropy. Pravděpodobně však víte, že je jedním z nejsilnějších a nejrozšířenějších náboženství světa. A to znamená moc. MOC. Ale co když ne? Německý religionista Michael Blume právě vydal knihu, v níž tvrdí, že islám nejenže není mocný, ale že je velmi nemocný. A může zemřít.

### DVA ROKY MARNĚ HLEDÁ PRÁCI. JE JÍ TOTIŽ PŘES 50 LET

[https://finance.idnes.cz/prace-zkusenosti-vek-50-nezamestnani-d7t-podnikani.aspx?c=A171031\\_084717\\_podnikani\\_kto](https://finance.idnes.cz/prace-zkusenosti-vek-50-nezamestnani-d7t-podnikani.aspx?c=A171031_084717_podnikani_kto)

Absolvovala vysokou školu, pracovala v zahraničí, ovládá cizí jazyky. Přesto se paní Jiřině nedaří najít práci. Na vině bude zřejmě její věk. Je jí totiž 57 let. Lidé po padesátce tvoří v současné době největší skupinu nezaměstnaných v České republice.

## ŘECKÁ TRAGÉDIE: V OSTRAVĚ, HAVLÍČKOVĚ BRODĚ A JABLONCI

Ne, nejedná se o to, že by lokálně vypukla tragédie týkající se řecké populace zrovna v oněch uvedených městech. V obou byla ale prezentována kniha Ilony Švihlíkové a Kostase Tsivose se stejnojmenným názvem.

Kniha Řecká tragédie tak započala své „turné“ po republice. V Jablonci nad Nisou jsme mohli využít pohostinství vynikajícího knihkupectví Serious, které plní úlohu i místního komunitně-diskusního centra, v Ostravě to bylo velké Knihcentrum a Havlíčkův Brod na den voleb hostil svůj tradiční knižní veletrh. Ale ani tam, ve velké konkurenci či přímo záplavě knih, se Řecká tragédie neztratila.

Ilona Švihlíková měla při psaní na starosti ekonomiku – tedy fungování eurozóny, nerovnováhy a divergence mezi zeměmi, tedy témata, kterým se věnuje dlouhodobě. Kostas Tsivos jako Řek dlouhodobě žijící v ČR popsal nejen historii země z hlediska dluhů, ale také politický a sociální vývoj. Zvláštní zájem vyvolává jeho kapitola o řeckých zbrojních programech, které zásadním způsobem přispěly k zadlužení země.

Zájemci o knihu se nerekutují jen z řad řecké komunity žijící v ČR. Řecko je zde prezentováno jako případová studie toho, jak v reálu funguje eurozóna, jak vypadají mocenské vztahy, když si odmyslíme všechny ty vlaječky a brožurky. Je to politická ekonomie, která ukazuje realitu – a pokud se v ČR znovu diskutuje o ne/přijetí eura, pak je potřeba znát skutečnost a nespokojit se s politickými frázemi. Řecký případ je příliš vážný na to, aby byl ignorován či podáván primitivně a zjednodušeně. ◀



# MÚZY DĚTEM NA SANTOŠCE



**K**oncert skupiny HAZUKA, který zazněl v posledním pátečním večeru ve sportovním centru DTJ Santoška, ukončil po půlročním trvání výstavu „Múzy dětem“. Výstava, která se konala v tomto příjemném areálu nedaleko Ženských domovů v Praze 5, měla tři části. V první části, nazvané „Vidím neviditelné aneb zvířata očima termokamery“, představovali Ivana Knížková a Petr Kunc unikátní fotografie zvířecích protagonistů. Podstatou fotografie termokamerou je, že barevnými odstíny zachycuje tělesnou teplotu jednotlivých partií fotografovaného objektu. Oba, původně absolventi Vysoké školy zemědělské v Praze, představují snímky, které získali v rámci svých vědeckých aktivit jakožto

pracovníci Výzkumného ústavu živočišné výroby v Praze – Uhřetěvesi. Ve druhé části výstavy seznámil návštěvníky se svou kolekcí „Fotocykly nejen Smíchovské“ fotograf Karel Navrátil, který je současně uměleckým vedoucím skupiny HAZUKA. Tři protagonisté, kteří pro závěrečný večer výstavy připravili hudební program, evokují svou produkcí písňovou tvorbu z počátků skupiny Marsyas. Karel Navrátil je současně i zakladatelem a předsedou spolku Múzy dětem, který představil svou činnost ve třetí části. Spolek, který byl založen v roce 2003, se zabývá aktivitami, určenými především obyvatelům dětských domovů a podobných zařízení. V rámci projektů jako např. „Život nanečisto“ se děti seznamují s praktickou stránkou života, kterou je třeba hledání zaměstnání, hospodaření s financemi, hledání bydlení apod. Patrony akcí, konaných v jednotlivých zařízeních po celé ČR jsou známé osobnosti jako Ljuba Krbová, Milena Steinmasslová, Ivan Trojan, Pavel Nový nebo Dáša Andrtová – Voňková. Příští akcí spolku je výstava Múzy dětem v Portheimce III., kde od 1. 11. mohou návštěvníci shlédnout benefiční výstavu výtvarných děl ve prospěch dětí z dětských domovů z celé ČR. ◀

**Daniel Glas**







## DRAKIÁDA NA PAVÍM VRCHU

**S**taré české úsloví praví, že každý začátek je těžký. Přesvědčili se o tom i účastníci historicky první Drakiády na Pavím vrchu, kterou společně uspořádala Alternativa zdola a DTJ Santoška v neděli 22. října. Poté, co se zájemci o pouštění draků sešli ve sportovním areálu, to ale spíše vypadalo na soukromý dýchánek. V zájmu objektivních informací je třeba otevřeně přiznat, že poněkud zaskřípala propagace. Skupina přítomných měla totiž jednu vadu: mezi účastníky nebyly žádné děti, což – jak by řekl klasik – je u Drakiády vada dosti podstatná. Ale protože vše má své stinné i světlé stránky, světlá stránka se záhy objevila a to doslova. Po plačtivém dopoledni vysvitlo slunko a dokonce začal vát správný drakiádní vítr. Další pozitivní moment se dostavil poté, kdy všichni vyšplhali na vrchol Pavího vrchu a nechali se doslova okouzlit nádherným výhledem na všechny světové strany. Pak ale přišla další rána

osudu, když z pěti přítomných draků vzletl pouze jediný a to Ilony Švihlíkové, která tak musela zachraňovat čest nedělního podniku. Ten ale naopak v rekordním čase vystoupal do výšky několika desítek metrů a všem obyvatelům Santošky oznamoval, že ještě není vše ztraceno. A tak drak Sabina s řidičem Ilonou po právu vyhrál všechny odpolední ceny, k čemuž mu srdečně blahopřál celý organizační štáb. V životě je to jako v tenise: někdy druhé podání může rozhodnout celý zápas. A proto se přítomní hned na místě dohodli, že Drakiáda 2 se bude konat již za 14 dní (tj. 5. 11.) na stejném místě. A to by v tom byl čert, abychom nevyletěli všichni. ◀

**Daniel Glas**







# PROČ NEMÁME MZDY JAKO NĚMECKO A KDY JE MÍT BUDEME?

**V**pražském Eurocentru se konala akce k tématu sociální a ekonomické soudržnosti. Název: „Kdy budou mít Češi mzdy srovnatelné s Němci“ vybízela k jedné odpovědi – nikdy.

Na semináři v předvolebním čase vystoupila Iлона Švihlíková a Michal Skořepa z České spořitelny.

Iлона Švihlíková upozornila na to, že téma konvergence mezd bylo velkým tématem 90. let a zpět „do hry“ ho vrátila kampaň ČMKOS – Konec levné práce.

Na ustavení mzdové úrovně měla vliv řada faktorů, které jsou podrobně rozebrány v knize „Jak jsme se stali kolonií.“ Velkou roli sehrálo snížení cenové hladiny pomocí tři hlubokých devalvaci, a celkový způsob začlenění do mezinárodní dělby práce. Zde se vyprofilovaly dva zásadní faktory: geografická blízkost Německu a „láce“, tedy levnost nejen pracovní síly.

Tyto „výhody“ byly do značné míry ovlivněny v té době dominantním Washingtonským konsenzem, který vyjadřoval neoliberalní doktrínu.

Uvedme, že základní charakteristiky ekonomiky ČR tvoří nadměrný odliv zisků, nízká-střední přidaná hodnota, české dcery v pozici price-taker (tj. příjemce ceny) a celkově to, co Český statistický úřad nazývá přepracovací charakter ekonomiky.

Z neobvyklých, resp. vymykajících se rysů uvedme vysokou míru návratnosti přímých zahra-

ničních investic v mezinárodním srovnání (dle UNCTAD 2. místo za Irskem) a obrovský rozpor mezi úrovní mzdovou a úrovní hospodářského výkonu, která je i v evropském srovnání, jak opět dokumentoval i ČSÚ, velmi neobvyklá. Rozdíl 25 procentních bodů je něco, čím je potřeba se vážně národohospodářsky zabývat.



Rozdělení produktu je rovněž typicky „východní“ – (jde více zisku, než mzdám), ergo i Eurostat ukazuje, že právě v zemích východní a střední Evropy (plus v několika zemích „jižních“) je hrubý provozní přebytek vyšší než náhrady zaměstnancům. Ve vyspělých zemích EU, onom jádru, je to totiž přesně obráceně.

Přestože téma „levné práce“ určitým způsobem za rezonovalo, volební kampaň se tématu „jak dál“ příliš nevěnovala, když už tak jen určitým bodům, nikoliv ucelené budoucí představě. ◀



# BRNO SE PROTANČILO DO FINÁLE PARTICIPATIVNÍHO ROZPOČTU



projekty. Máme i rozpočty, které mají větší částku vyčleněnou na jednoho obyvatele. Brněnský participativní rozpočet dostal ocenění za nejrozsáhlejší projekt participativního rozpočtu v ČR jak z hlediska objemu financí, tak též reálného zapojení veřejnosti. Největší objem financí na participativní rozpočet – 20 milionů Kč.

## VEŘEJNÁ PREZENTACE PROJEKTŮ

Původně bylo v průběhu jara přijato přes 300 projektů. Formálním posouzením prošlo 217, podporu od občanů získalo 153 projektů. 83 projektů prošlo odborným posouzením. Od poloviny října byly všechny projekty vystavené na panelech v centru Brna na náměstí Svobody.

V úterý 24. října proběhla ve Sněmovním sále na Nové radnici, kde běžně zasedá zastupitelstvo města Brna, představení projektů a hlasování o třech nejoblíbenějších. Sice se celá akce jmenovala Veřejné zvažování, ale jediný prvek, který by se tak dal nazvat, nastal ve chvíli, kdy zástupkyně projektu Komunitní a volnočasové centrum se zázemím pro Kraví horu navrhla spojení s projektem veřejných záchodků tamtéž. Reakce na to žádná nebyla a oba projekty vypadly spolu v průběhu jednoho kola.

Na tomto setkání se nevybíraly projekty, které se budou realizovat, ale ty, které budou při hlasování v seznamu projektů na prvních třech místech. Moderátor to popsal, jako „Reklamu ve vyhledávání na Google, až na to, že za to ne-

**P**rvní ročník Brněnského participativního rozpočtu se blíží k finálnímu hlasování o vítězných projektech. Získal již značnou pozornost, dokonce už zvládl získat jedno ocenění. Na hlavním brněnském náměstí si mohou všichni obyvatelé projít panely s navrženými projekty.

## OTEVŘENO ZAVŘENO

Město Brno získalo cenu Otevřeno za nejrozsáhlejší projekt participativního rozpočtu v ČR v soutěži Otevřeno x Zavřeno. Soutěž pořádá nezisková organizace Otevřená společnost. V České republice máme participativní rozpočty, které začaly dříve a už i realizovaly vybrané



budou muset platit“. Do hodnocení postoupilo 83 projektů, které prošly přes odborné posouzení v odborech města Brna a souhlasili s jejich realizacemi městských částí.

Každý účastník setkání dostal u vstupu do sálu arch se samolepkami, které sloužily k hlasování. Samotné hlasování bylo rozdělené na dvě kola. V prvním kole se účastníci volně procházeli ve vedlejším Rytířském sále, kde bylo vystaveno všech 83 projektů v celkové hodnotě 80 milionů korun. Pod každým projektem byl papír, kam se dal nalepit hlas. Každý účastník se mohl rozhodnout, jestli danému projektu nalepí svůj jeden hlas nebo ne. Počet projektů, pro které se dalo takto hlasovat, nebyl nijak omezený.

Druhé kolo začalo veřejným představením 11 projektů, které dostaly v prvním kole nejvíce hlasů. Atmosféra v sále postupně gradovala. Na začátku byl počet účastníků kolem 150, při prezentaci projektů byl ještě o polovinu vyšší. Za celou dobu sálem prošlo určitě kolem 300 účastníků. V druhém kole probíhalo hlasování na etapy. Tentokrát měl každý účastník jen jeden hlas, který mohl nalepit pouze jednomu z jedenácti projektů. Po sečtení výsledků vypadly dva projekty s nejmenším počtem hlasů a hlasovalo se nanovo o 9 — 7 — 5 projektech. Tři vítězné projekty jsou Altánek – tanečnírna v parku, Knihovna – pulzující křižovatka Starého Brna a Venkovní posilovna pro seniory na Novoměstské.

Už dle výsledků prvního kola bylo vidět, že přišlo nejvíce tanečníků. Do druhého kola postoupili

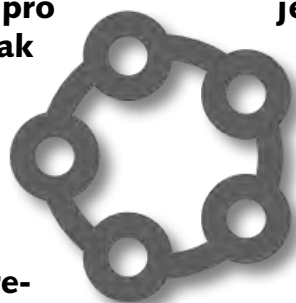
rovnou dva projekty na taneční altány. Vítězství tanečního altánku tak není žádným překvapením. Tanečníci pak své vítězství oslavili tancem na nádvoří Nové radnice.

### HLASOVÁNÍ O PROJEKTECH

Mohlo by se zdát, že „taneční loby“ ovládla brněnský participativní rozpočet. Naštěstí pravidla jsou taková, že ani jeden ze tří vítězných projektů nemusí skončit mezi realizovanými. Skutečně hlasování o projektech teprve začne.

Od 1. do 22. listopadu bude možné elektronické hlasování na adrese [www.damenavas.cz](http://www.damenavas.cz). Každý hlasující bude mít dohromady 7 hlasů – 5 kladných a dva záporné, které bude moci rozdělit mezi projekty. Vždy maximálně dva hlasy pro jeden projekt. Kdo nebude mít možnost hlasovat elektronicky, ten bude moci hlasovat osobně 14. listopadu v Knihovně Jiřího Mahena. ◀

**Tomáš Vokoun**



Ceres

# AKTUÁLNĚ Z PARTICIPATIVNÍHO ROZPOČTU

## HLASOVÁNÍ O VÍTĚZNÝCH PROJEKTECH V LISTOPADU PROBÍHÁ:

**Moje osmička / MČ Praha 8:** od 30. října do 20. listopadu / devět plusových a čtyři minusové hlasy / výběr z 36 projektů  
<https://mojeosmicka.zapojtese.eu/>

**Dáme na vás / Brno:** od 1. do 22. listopadu 2017 / 5 kladných a 2 záporné / výběr z 83 proveditelných projektů  
<https://damenavas.brno.cz/>

Dáme na vás  
Participativní rozpočet

## START NOVÉHO ROČNÍKU:

**Společně tvoříme Chomutov:** schválený druhý ročník participativního rozpočtu / alokace 5 mil. Kč / 1 návrh <600 tis Kč  
<http://www.naschomutov.cz/>

## VÝSLEDKY HLASOVÁNÍ:

**Ždár nad Sázavou:** zveřejní výsledky říjnového hlasování po 8. listopadu / 9 proveditelných projektů

**Participativní rozpočet na 11 základních školách / Městská část Brno-střed / v říjnu proběhla školení koordinátorů**

# JAK SE NATÍRAJÍ „BAREVNÉ REVOLUCE“?

**P**ro vyvolání tzv. barevné revoluce je potřebná určitá míra svobody občanů v daném státě, aby jednak mohly vzniknout a působit občanské skupiny organizátorů převratu a jednak, aby veřejnost měla právo demonstrovat svoji případnou nespokojenost, takže zákulisní manipulátoři mají jak nástroje provokací, tak prostor pro rozpořádání jinak pasivní „mlčící většiny“. Přitom tomu odpovídající přípravné kroky lze zpětně vysledovat i v historii tzv. sametové revoluce. Takto lze shrnout vystoupení panelistů Václava Janouška a Jana Schneidera na semináři SPaS Technologie barevných revolucí, který se konal 26. října v Praze.

## **PROTIZEMANOVSKÉ MAJDANY**

Janoušek poukázal na převzetí někdejší role tajných služeb částí patřičných neziskových organizací, vesměs financovaných za zahraničí, majících krom politického působení ještě kry-



cí, humanitní činnost v oblasti vzdělávání, sociální péče, kultury apod. Organizátoři převratu získávají krycí činnosti pro své nástroje společenský kredit, který pak využívají k aktivizaci pasivní většiny, čemuž rovněž napomáhá, že za vůdce změny je předem vybrána nějaká známější osobnost, pokračoval řečník a ukončil popis procesu tím, že připravené centrum odporu zkouší vyprovokovat

nespokojenou část obyvatel, většinou studenty, umělce, inteligenci, k veřejnému protestu a odporu, který by strhl i „mlčící většinu“, která se jinak o politické události takřka nezajímá a věnuje se svým problémům. Jak dodal, barevnou revoluci tudíž nelze pořádat

např. v severní Koreji, naopak typickým znakem „barevných revolucí“ je, že výsledek je nakloněn zájmům USA; ostatně finanční podpora vytipovaným neziskovkám směřuje právě např. z fondů amerického miliardáře G. Sorose nebo přímo z vládních agentur USA. Často jde prý o státy v postsovětském prostoru, nebo o státy, kde chtějí USA instalovat vládu vazalskou, protiruskou, protičínskou. Podle Janouška bylo již několik pokusů i o české, protizemanovské „majdany“, kupř. při příležitosti státních svátků před třemi lety na Albertově nebo loni na Staroměstském náměstí a zainteresovány na nich byly organizace jako Opo-

**VÝSLEDEK BAREVNÝCH  
REVOLUCÍ BÝVÁ NAKLONĚN  
ZÁJMŮM USA**

na, Nový horizont, Karlova univerzita, Chci si s vámi promluvit, pane prezidente, jmenovitě Marek Vocel, Daniel Steiger, Martin Příkryl. Jako další v této sféře jmenoval třeba Aspenský institut, řadu amerických agentur, Madeleine Albrightovou, u nás Zdeňka Bakalu a jeho galerii DOX, Tomáše Klvaňu, Vladi-



míra Dlouhého, Petra Gazdíka, Michala Horáčka atd.

Bezpečnostní analytik Jan Schneider sdělil, jakým „existenciálním šokem“ pro něho byla kniha George Friedmana „Příštích sto let“, kde šéf Stratforu popsal organizování chaosu a převratů v různých částech světa, kvůli čemuž někdejšímu bubeníkovi Plastic people vytanula na mysli řada vzpomínek na události, jejichž spojování s pozdější sametovou revolucí a následujícími politickými

akty do té doby považoval za konspirační. Jak dále podotkl, dobrá konspirace je taková, že ji cíl nečeká. Připomněl politické doktríny USA usilující o politickou hegemonii globální i regionální a obrovské myšlenkové pole pro praktické způsoby realizace. Poukázal na metody zahlcení mysli, vyprázdňení hodnot, pracovního a sociálního zaneprázdňení na úkor politické orientace a aktivit, na využití tématu lidských práv jako „buldozeru“ při manipulaci veřejností apod. Vzpomněl též díla „Technika státního převratu“ Curzio Malaparteho z r. 1931, nejasné události během VŘSR, různé mýty, zakrývání majetkových přesunů ideovými spory, ale poukázal třeba i na podobnost prvorepublikového fašisty Radoly Gajdy a Tomia Okamury.

#### ZAPOLUŽDŘENÍ KOMUNIT

Oba řečníci se shodli na efektu převratu-revoluce jako lidové veselice, či na vhodnosti fenoménu oběti pro manipulaci veřejného mínění, na úloze lustrací, na zajištění finančních toků mezi stranami nejen politických sporů, ale i válek atd.



#### ►Bezpečnostní analytik Jan Schneider

Schneider se na základě svého poznání vyslovil za přijetí českého zákona po vzoru USA, kde se subjekty přijímající finance ze zahraničí musejí označovat jako zahraniční agenti. Oba se dotkli i otázky vzájemné komunikace stran střetu. Dle Janouška kvůli sociálním sítím dochází k zapouzdření názorových komunit, což sice snižuje počet hádek na diskusních fórech, ale s tím klesá vůbec výměna informací mezi tábory. Před tím varoval Schneider, neboť jen vzájemné poznávání může narušit vzájemnou nedůvěru a agresivitu. Odmítl strašení islámem a upozornil, že právě islamisté a islamofóbové používají stejný – militantní – výklad ko-

ránu („extrémisté se navzájem potřebují“), drtivá většina muslimů však nikoli. Oba panelisté vyzdvihli klíčovou roli informování, poznatků, vzdělávání a médií a jejich zodpovědnost za stav a atmosféru společnosti a způsoby řešení sporů. ◀  
(kru)



# PROTI KŘEČI HLEDAT PRAVDU S ROVNOU PÁTEŘÍ



**Krizi evropské levice, předvolebnímu varu v ČR a hledání dalších cest společenské spravedlnosti, solidarity a míru byl věnován letošní Litoměřický seminář, na němž 30. září publikovala své postoje takřka desítka osobností politiky, politiky, ekonomiky a publicistiky z ČR a SR.**

**N**a úvod stručně shrnul situaci v Ústeckém kraji a politiku tamní levice hostitel akce ústecký hejtman Oldřich Bubeníček (KSČM). Jako základ práce pro obyvatele kraje zdůraznil korektní koaliční spolupráci, orientaci na skutečné problé-

my, ekonomický a sociální stav kraje a možnosti jeho zlepšování.

## **KŘEČ LEVICE V EVROPĚ**

Místopředseda ÚV KSČM Josef Skála, který si odskočil na sever z volební kampaně, přeletěl

přes více témat počínaje problematickým navyšováním armádního zbrojení proti teroristům útočícím na civilní cíle přes rozpornost uvažované dvojrychlostní EU a realitu ztráty její demokratičnosti po taktiku levice ve volbách, kdy si nemá nechat ukrást témata pravici a populisty. Podpořil snahy o těžbu a zpracování krušnohorského lithia v tuzemsku státem, aby z toho měla ČR a její obyvatelé co největší přínos a zisk.

Poslanec Slovenské národní rady Lubomír Blaha (Smer-SD) analyzoval krizi, křeč levice v Evropě, kdy místo základních sociálních témat týkajících se většiny lidí se soustředí na vedlejší otázky menšin. Popsal globalizaci jako růst moci korporací a ztrátu pozic států, jako další chudnutí chudých a bohatnutí bohatých, jako vyhocenější dělení na jádro, semiperiferii (ČR, SR, Mexiko apod.) a periferii. Konfrontoval iluze o sociální EU s realitou prosazování zájmů

silných národních států, žvásty o lidských právech s růstem moci korporací. Dotkl se otázek identity, národního sebeurčení, solidarity, politické odvahy, vztahu národního státu a demokracie a postojů K. Marxe a V. I. Lenina v těchto věcech.

## **O BUDOVANOSTI ČESKÉHO NÁRODA**

Bývalý voják plk. v. v. Ivan Kratochvíl se zamýšlel nad problematikou bezpečnosti, „zdraví“ společnosti, efektivnosti zacílení levicové politiky na některá témata a společenské skupiny, ale také roli (poplatných) médií či skutečné síle, smyslu a efektivnosti Armády ČR.

Spisovatelka Lenka Procházková se zamýšlela nad fenoménem vlasti, její viditelnou a skrytou rovinou, nad láskou a nenávisť

k vlasti. Dotkla se mnichovského syndromu, 2. ČSR, protektorátu, okupace v r. 1968 včetně podpisu moskevských protokolů, pocitů zrazení a marnosti, obav a strachu, jed-







noty a kolaborace, výchovy a deziluzí, pravd a pokrytectví, jimiž národ během století prošel, a podtrhla, že k obraně vlasti nezdou jen žijící, ale také mrtví příslušníci národa, avšak jen ze vzpomínek vlastenectví nepřezíje. Položila otázku nad budoucností českého národa a jeho cest vývoje, zda nebude republika zašmelena, zda opět neupadáme do druhorepublikové atmosféry, jak napovídají snahy o obnovu symbolů bývalých cizích nadvlád.

### **SLOUHOVÉ SLOUHŮ**

Kvalitu myšlení probíral úvodem svého vystoupení politolog Radim Valeník, přičemž konstatoval ztrátu kritického myšlení u mladé generace, její

neochotu myslet v alternativách, promýšlet platnost podmínek daných jevů apod. Selhání intelektu nalézá i u evropské levice, která nebrání útokům pravice, jako E. Macron a W. Schäuble, na východní a střední Evropu. Poukázal na vzájemné krytí lumpáren unijních šéfů, na vydírání slabších států a vytváření politických slouhů a jejich dosazování do funkcí, na organizování slouhů slouhů a poskoků těchto slouhovských slouhů. (např. J. Janda). Ke sněmovním volbám uvedl, že žádná strana v programech neřeší příčiny problémů, naopak špičky stran a jejich lobby kradou skrze daně, veřejné zakázky a jinak neplní to, co od nich občané očekávají. Proto Valeník

vyzývá k formulování programu obrany, k hledání rezervy za M. Zemana a k uhlídání A. Babiše.

### **SVÍTIT NA CESTU, NE DO OČÍ**

Obecnější problematice metodologie levicové politiky se rovněž věnoval politolog Oskar Krejčí, když zdůraznil nutnost vědecké otevřenosti, diskuse, zastávání pevných mravních postojů, užívání dialektiky, přičemž pronesl Leninova slova, že „marxismus musí svítit na cestu, nikoli do očí“. Na selhání národních elit dokumentoval, že sociálně-třídní faktory jsou významnější než národnostní. Neodmítl globalizaci, neboť jde o objektivní proces, ale vysvětlil, že otázkou je jak ji usku-

tečňovat, jaký jí dát tvar. Její současná povaha totiž selhala. Vyzdvihl faktor strategické informovanosti či propagandy, kdy vyzval ke zkoumání problémů a jejich kontextů v čase, prostoru a logice. Vycházejíc z toho porovnal počet jaderných bomb KČLR a USA (10:1600) a na základě toho konstatoval, že jejich konflikt je nemyslitelný, pokud jedna strana jej nebude chtít. Vrátil se i k dějinným událostem dokládajícím úroveň strategického myšlení a předvídativosti aktérů, kdy mj. konstatoval, že USA v r. 1949 kvůli soustředění na dělení Berlína opominuly vývoj v Číně a přenechaly ji Maovi. Letmo se zmínil i o ruských revolucích r. 1917, když vyložil, že bolševi-



ci – v rozporu s dnešními představami - byli ze zúčastněných stran (car, šlechta, buržoazní a levicové strany) nejradikálnějšími „západníky“.

**KYBERZÁVISLOST A KYBERSTRES**  
Slovenský ekonom Peter Stanek v písemném příspěvku promýšlel otázky proměn společnosti a jedince spojené s nástupem průmyslu 4.0, resp. pátého civilizačního zlomu. Svět robotů a umělé inteligence, informací, internetu, nových komunikač-

ních technologií, rozšířené a virtuální reality změny i vztahy ve společnosti od infrastruktury přes produkční procesy po vztahy výrobce-zákazník. Stanek se zamýšlel nad negativními průvodními jevy, kyberzávislostí, kyberstresem z odloučení od internetu, digitální nespavostí, degenerací jemné motoriky a s tím spojeného vývoje mozku malých dětí a jejich vnímání (virtuálního/reálného) světa kvůli používání dotykových displejů, nad proměnami mezilid-

ských vztahů, atomizací společnosti i přes obrovské rozšíření komunikačních možností, nad ztrátou dosavadních jistot a kladl otázku, jak se změní pohled člověka na sebe samého, na okolí, společnost. Jaká je budoucnost empatie, solidarity, komunikativnosti? Jak jejich změny dopadnou na společnost a její schopnost přežít v běžných a krizových okamžicích? Co způsobí ztráta soukromí, průnik senzorů do intimní zóny

jedinců? Čeká nás a jaká redefinice vazeb mezi informacemi, jejich sběrem, tříděním, skladováním a strukturováním činnosti společnosti? Co to způsobí v produkční sféře, kde se otevře prostor po hlubokou individualizaci výrobku a služby dle přání zákazníka – avšak za cenu předání jeho osobních představ firmě? Stanek z toho vyvozuje zásadní vzestup významu fenoménu důvěry – v tomto případě užité mezi zákazníkem a produkující (komerční!) firmou. Obnažuje se tím a mění architektura souvislostí, z projektování výrobku se přechází

do projektování vztahu firmy, klienta a společnosti, proniká se hluboko do nitra zákazníka, roste význam korektnosti a dodržování pravidel. Letmo k tomu ekonom ještě načrtává otázku snížení produkčních kapacit kvůli šířícímu se sdílení zboží a služeb, otázku bezpečnosti automatizovaných systémů, ekologických rizik spojených s těmito systémy, důsledků přírodních katastrof pro ně. Stanek svůj prognostický výlet uzavírá dů-



razem na nutnost obnovení důvěry jedinců ve společnost, ale také upozorněním na obrovskou práci, která čeká lidi při přeměně jich samých na nové podmínky společnosti 5.0 včetně přehodnocení jejich pohledů na čerpání zdrojů, růst produkce a spotřeby, přebytky energií a věcí. Přehodnotí člověk své materiální a duchovní potřeby, nahradí pohled do očí či pohlazení terabyty informací, vymění knížku za iPod, zvládne svoji agresivitu a egoismus? ptá se na samém závěru. ◀  
(kru)



## OTEVŘE SE JÍCEN PEKLA

**N**a Američany se to hrne ze všech stran. Stačí si otevřít Facebook, aby se ocitli ve spárech tajných kremelských sil, které dokázaly několika nenápadnými falešnými zprávami a sadou nablblých inzerátů za 100 tisíc dolarů zvrátit volby amerického prezidenta. Co to vypovídá o stamilionech dolarů vyhozených za volební kampaň Hillary? Ostatně i Donald mohl slušně ušetřit, ale raději lstivě vyhazoval peníze z okna, aby se na nic nepřišlo.

**TRUMPOVA DAŇOVÁ REFORMA**  
Teď ovšem spadla klec a FBI obchází osoby z Trumpova štábu, u kterých je důvodné podezření, že rozeznají Rusa. Bývalý šéf Trumpovy volební kampaně Paul Manafort a jeho spolupracovník a zástupce Rick Gates už sedí, zatím jen v domácím vězení, protože chtěli z Kremlu vylákat nějakou špínu na Hillary. To je odporné. Proč si nezaplátili, jako Hillary, nějakého vysloužilého britského agenta, který by tu špínu na volebního soupeře obstaral u Rusů za ně?

Tím se tedy Američané baví. Ale on je smích přejde. To hlavní téma, které rozčísne veřejnou hladinu, se jmenuje daňová reforma a Trump ji chce nabídnout jako významnou dlouhodobou zásadní změnu, která snese srovnáním leda s tím, co udělal někdy roku 1981 prezident Ronald Reagan. Měla být zveřejněna už před Dušičkami (v Americe si navlékají masky Halloweena), ale dohoda stále nikde. Ale i kdyby nějaká byla, „otevře se jícen pekla“, jak charakterizuje blížící se legislativní bitvu John Kennedy, republikánský senátor ze státu Louisiana.

jakýchkoliv levicových přístupů, tvořených republikánskými konzervativci a demokratickými neocons, existují v obou politických stranách i liberální křídla. Mezi Demokraty je to pochopitelně Bernie Sanders, ale mezi Republikány je to třeba Rand Paul a našli by se další. Mohou se spojovat. Značná část voličů Sanderse hlasovala proti Hillary.

Rozumné hlavy propojuje málo známé hnutí Třetí cesta (The Third Way), které se hlásí k liberálním Demokratům, ale chce politiku zbavit současného zuřivého nepřátelství a nepřekonatelných příkopů. V tom

### ODKAZ

<https://www.bloomberg.com/news/articles/2017-11-01/tax-bill-delay-deals-gop-setback-even-before-hell-breaks-loose>

Zprávu, že se to bude mydlit, lze interpretovat i tak, že se dá ještě mnohé změnit. Možnosti jsou vždycky dvě – k lepšímu a k horšímu. Kde vzít zdroje pro to lepší?

### TŘETÍ CESTA

Politologická analýza napovídá, že vedle zarytých nepřátel

se trochu podobají našim Pirátům. Sbírají sociálně citlivé názory akademických ekonomů a sociologů z obou stran a publikují je na [www.thirdway.org](http://www.thirdway.org).

Nyní nabídli alternativní přístup k daňové reformě. Dva profesori sociologie a ekonomie na Rutgers University (Joseph Blasi a Douglas Kruse)

spolu s harvardským profesorem ekonomie (Richard Freeman) upozorňují, že všechny daňové reformy od časů prezidenta Kennedyho měly jeden nezamýšlený důsledek spočívající vtom, že se oslabovala zvýhodnění pro podíl zaměstnanců na zisku a na vlastnictví.

### PEKELNÁ MLÝNICE

Výpočet těchto kroků by nás teď zdržoval, důležité je doporučení, co s tím. Autoři navrhnou, aby některé klíčové benefity chystané daňové reformy byly zpřístupněny jen těm společnostem, které uplatňují nějakou formu podílu zaměstnanců na zisku nebo poskytují zaměstnanecké akcie. Toto jednoduché pravidlo může mít dalekosáhlý dopad, protože americký Kongres v tuto chvíli projednává hned půl tuctu zákonů, dotýkajících se zaměstnaneckého vlastnictví.

Profesoři se dovolávají autority „otců zakladatelů“ Spojených států, kteří ostatně budou zakrátko vzpomínáni při tradičním Dni díkůvzdání:

„Přes všechny hluboké názorové rozdíly, které vládly mezi zakladateli, ať to byl Washing-

ton, Hamilton, Adams, Jefferson, Madison nebo Lincoln, všichni se vyslovovali ve prospěch myšlenky, že široce založené vlastnictví je nezbytné pro to, aby se demokratická republika udržela. Už v samot-



ném prvním kroku rozvojové hospodářské politiky nového státu, kterým byla podpora obnovy rybářského loďstva, zničeného za osvobozené války proti Britům, prezident George Washington podmínil daňové úlevy novým loďským tím, že zavedou široce založený systém podílu na zisku pro námořníky.“

Z toho odvozují závěr, který by nás měl inspirovat:

„Americkou cestu představuje taková daňová reforma, která zajišťuje střední třídě zaměstnanců spravedlivý podíl.“

Snad to ani v té pekelné mlýnici v Americe nezapadne. ◀

(zf)

# ČESKÉ NÁRODNÍ OBROZENÍ JEŠTĚ PO DVĚ STĚ LETECH

## ZAMYŠLENÍ DRUHÉ: O ČESKÉ NÁRODNÍ TRADICI

### ČÁST PRVNÍ O DVĚ STĚ LET ZPĚT

Rozvíjej se poupátko, nejkrásnější z květů,  
od rána až do noci budeš vonět světu.  
Láska jako květina klíčí do poupěte,  
ten, kdo lidi miluje, tomu nejvíc kvete.

**V**e druhém zamyšlení našeho seriálu se budeme zabývat českou národní tradicí, tématem jistě velmi širokým. Úvodní text písně „Rozvíjej se poupátko“ avizuje první část. Českému národu patří bezesporu světové prvenství v oblasti tvorby pro děti a zejména zpracování pohádkových textů.

A byli to opět naši obrozenci, kteří tuto tradici koncepčně založili.

Vzpomeňme alespoň nejznámější jména: B. Němcová, K. J. Erben, J.

K. Tyl, M. Kopecký; o sto let později pak na tyto autory na-

vázali J. Drda, K. Čapek, J. Lada

nebo J. Š. Kubín. Pojdme se na chvíli zastavit u pohádky Boženy Němcové „Potrestaná pýcha“.

V letošním roce uplynulo již 65 let od natočení její filmové verze „Pyšná princezna“, která se



**zřejmě již navždy stala nejúspěšnější pohádkou Československé kinematografie. Je poněkud paradoxem, že po roce 1990 se objevily hlasy, že jde o politickou agitku, která svými písněmi a replikami napomáhala budovatelskému úsilí 50. let. Možná, že toto výročí je vhodné k celkovému zamyšlení. Abychom pochopili samu podstatu pohádkových příběhů, je třeba se opět vrátit o 200 let zpět, přesněji do období konce 18. století. Zejména v této době se formuje moderní český pohádkový příběh, utvářený a šířený ústní lidovou tvořivostí, zejména vesnických**



**lidí, a později zpracovaný právě Němcovou nebo Erbenem. Jaký byl základní smysl vzniku těchto příběhů, prvoplánově určených především dětským posluchačům? Nepochybně to bylo morální poselství, beletrizace určitého hodnotového kodexu, který se odcházející generace snažila populární příběhovou formou předat generaci**

**příští. Proto také pohádky téměř vždy končily určitým ponaučením, závěrem, ze kterého si potomci měli vzít patřičný vzor pro svůj život. Samotný příběh pak byl pouze kostrou, prostředkem pro ono poselství – naději, že život příštích generací bude šťastnější. Já osobně v příběhu Pyšné princezny a dalších původních pohádkách nacházím právě onu morální hloubku, převzatou z původních příběhů Němcové, totiž lásku k člověku a bezmeznou víru v dobro. V naději, že tak, jako se králi Miroslavovi podařilo napravit pýchu princezny Krasomily, se jednou podaří napravit pýchu a zlo i u ostatních lidí.**

**Bohužel po roce 1990 dochází dle mého názoru právě z hlediska jakéhosi morálního kodexu v českých zemích k dalšímu dějinnému zvratu. Nechce se mi přímo hovořit o české „tradici“, nicméně jsem vytvořil osobní teorii, že náš národ v této době (po r. 1990) absolvoval novou „dobu temna“ (viz dále). Ve dnech, kdy vychází toto číslo AZ Zpravodaje, si připomínáme výročí 397 let od bitvy na Bílé hoře (8. listopadu 1620).**

**České země tehdy opustila řada lidí, včetně osobností světového významu, jako byl např. Jan Ámos Komenský, „učitel národů“; pedagog, svou úrovní jednoznačně přesahující hranice naší země.<sup>1</sup> V této souvislosti vzpomeňme dalšího velikána české literatury Aloise Jiráska (1851 – 1930). Kromě českého „rodinného stříbra“ Starých pověstí českých napsal Jirásek právě román Temno (knižně vyšel poprvé v dubnu 1915 v nakladatelství J. Otty), který popisuje pobělohorskou dobu jako období násilné rekatolizace a germanizace.**

**1 Štěříková, E.: Stručně o pobělohorských exulantech. Praha 2005**



**► Alois Jirásek**



► V 19. a 20. století se u nás vedly boje o rukopisy

Tím se dostávám k dalšímu velmi závažnému problému, který je opět jakousi (nešťastnou) národní tradicí, tedy problém emigrace nebo chceme-li odchod lidí, kteří by pro český národ měli pracovat a věnovat mu své schopnosti a zkušenosti. Tento trend byl zahájen právě výše zmíněnou dobou pobělohorskou. Jak uvádí Jan Payne<sup>2</sup> „...Před Třicetiletou válkou měly Čechy milion dvě stě tisíc obyvatel a po ní již jen osm set tisíc... katolická diktatura následně způsobila to, že každý třetí Čech byl buď zabit anebo odešel do zahraničí; ostatně rozkvět Holandska nastal po této pohromě díky tomu, že výrazná část exulantů v čele s Komenským uprchla právě sem. Ti, co zůstali, zůstali jen díky tomu, že byli ochotni vzdát se své víry a přijmout katolické náboženství.“

Problém emigrace je samostatné a velmi komplikované téma, přesto ho jen stručně okomentuji. Je to další, dle mého názoru typická česká vlastnost: máme v sobě příliš málo národní hrdosti, necítíme v sobě hodnoty a tradice, které vybudovali naši předci. Nejsme dost silní na to, abychom díky tomuto vědomí historického kontextu dokázali překonat možná určitě dočasné osobní riziko a šli za tyto hodnoty bojovat. Raději buď odejdeme do ciziny, nebo se stáhneme do svých ulit a předstíráme, že se nic neděje. Raději za sebe necháváme rozhodovat jiné a pak se divíme, že toto přenechané rozhodnutí přineslo zcela jiný výsledek, než jsme očekávali. Tento tradiční problém řešíme opět nyní (po kolikáté již) v kontextu výsledků nedávných parlamentních voleb.

<sup>2</sup> Payne, J.: Kvazi-elity. Aktuálně.cz, 09/2017



► Kostel sv. Jana Křtitele ve Dvůře Králové nad Labem

Vrátil bych se ještě k výročí 200 let od nalezení Rukopisu královédvorského ve věžní kobce děkanského kostela sv. Jana Křtitele ve Dvůře Králové nad Labem, které se datuje do 16. září 1817. Koncem 19. století se tento problém (tedy problém falza versus původní dokument) opět silně rozhořel. Z dobových pramenů se dozvídáme, že zejména T. G. Masaryk byl silným zastáncem názoru, že jde o falzum a již v roce 1886 v časopise Athenaeum, kde byl redaktorem, zveřejnil článek českého vědce Jana Gebauera, který měl prokázat, že rukopisy jsou podvrh. T.G.M. se pak v pozdějších letech stal terčem mnoha útoků ze stran různých tehdejších osobností, které mu vytýkaly nedostatek vlasteneckého cítění. Byl to opět typický český problém, kdy národ byl takto rozdělen možná téměř přesně na dvě stejné skupiny. Dle mého názoru lze na tomto příkladu právě demonstrovat další „národní tradici“, která nás bohužel provází již tisíc let a přinesla českému národu mnoho komplikací. Tou je neschopnost vidět věci z nadhledu, určitým odstupem, vidět ve věcech to podstatné a přenést se přes nepodstatné maličkosti. Rukopisy totiž tento problém přesně vystihují. U rukopisů podle mého názoru nešlo a nejde o to, zda jsou pravé či nikoli. To je v tomto případě právě to nepodstatné. Podstatné je, že jsou to díla vysoké literární hodnoty a jejich nezpochybnitelnou funkcí je, že v rámci národního obrození, při hrozící germanizaci, dokázaly probudit v českém národě víru, že český jazyk a s ním celou českou kulturu a svébytné umění nelze jen tak vyhladit z povrchu země. Z tohoto hlediska je problém, zda se jedná či nejedná o falza, zcela marginální.



## **ČÁST DRUHÁ: CO PŘINESLA PRVNÍ REPUBLIKA**

Pokud se zamyslím nad otázkou, co vlastně pro mě osobně znamená pojem „česká národní tradice“, pak kromě již zmíněné české literatury a pedagogiky (resp. v obecné rovině práce s dětmi a mládeží, která mimochodem v 70. a 80. letech patřila ke světové špičce) tento pojem stojí na dalších třech pilířích. Tím prvním je česká hudba (pro mě zosobněná zejména Smetanovou *Mou vlastí*), druhým pilířem jsou pak obecně tradiční česká řemesla. Těmto dvěma oblastem se budu věnovat v dalších částech seriálu. Posledním pilířem je pro mě husitství. Husitství jako postoj, jako myšlenkový proud a filosofie, která symbolizovala touhu českého národa po lepším a spravedlivějším uspořádání naší země.

Srovnáním linie – husitství – doba pobělohorská – národně obrozenecké hnutí se zabývala zejména polemika „Spor o smysl českých dějin“, která svého vrcholu dosáhla v období 1920 – 1937. V této polemice na straně jedné stáli např. historici Jaroslav Goll nebo Josef Pekař, na straně druhé T. G. Masaryk nebo středoškolský profesor Jindřich Vančura. Do sporu se posléze zapojily další osobnosti jako historik Jan Slavík nebo novinář Jan Herben.

Podstata sporu spočívala v názorové odlišnosti, kdy skupina vedená Josefem Pekařem upřednostňovala striktně empirické vědecké hledisko, zatímco Masaryk se snažil v dějinném kontextu hledat určitý „...plán Prozřetelnosti“, který je podle Masaryka následující: české hnutí je založeno na ideji humanity, jež pokračuje kontinuální řadou od husitství přes Jednotu bratrskou, národní obroditele (Masaryk se odkazoval ze-

jména na Palackého) až do současnosti“<sup>3</sup>.

## **MASARYKOVO DESATERO**

V tomto seriálu si i nadále připomínáme desatero T. G. Masaryka, obohacené komentářem Prof. PhDr. Stanislavy Kučerové, CSc., bývalé děkanky Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity v Brně.

„Cíl druhý: 2. Budte uvědomělý národ. Pěstujte vlastní národní historii a filozofii. (Význam husitského apelu na svobodu úsudku a svědomí, česko-bratrských snah vzdělávacích, Komenského světovosti a tolerance, myšlenek buditelů, zvláště Dobrovského, Kollára, Šafaříka, nezapomínejte na historické a politické dílo Palackého a na přínos Havlíčkův.) Bez historické paměti není národa. S. K.: Dnes: destrukce historické paměti ve všech médiích, jen s nepatrnými výjimkami“<sup>4</sup>.

## **ČÁST TŘETÍ: MINULOST NE TAK VZDÁLENÁ, ZÍTŘKY PONĚKUD MLHAVÉ...**

### **VSTANOU NOVÍ BOJOVNÍCI!**

V dějinách nejen českého státu, ale i dalších zemí byly vždy hybnou silou mladá generace, tj. generace lidí ve věku mezi 20 až 30 lety. Tito lidé vždy v minulosti zdvíhali pomyslný prapor nových myšlenek a ideálů, které pak měly někdy větší, jindy menší vliv na vývoj dějin. Tak tomu bylo i v době zmiňovaného národního obroze-

<sup>3</sup> Havelka, M.: Spor o smysl českých dějin 1895–1938. Praha 1997  
<sup>4</sup> Kučerová, S.: Masarykovské desatero. Nová republika, 09/2017



► T.G.Masaryk



► Jeden z návrhů české vlajky



ní. Pojdme si nyní položit akademickou otázku, jaké cíle a ideály – z hlediska národa jako celku, nikoliv z hlediska osobního – má dnešní česká mladá generace? Je to pouze cíl mít poslední model mobilu a tabletu nebo jsou její cíle vyšší? Ve shodě se spisovatelkou Lenkou Procházkovou a dalšími osobnostmi se zamýšlím nad otázkou (a možná spíše i obavám), zda dnešní generace třicetiletých lidí není skutečně první českou generací po mnoha desítkách let, která je objektivně horší, než byla generace jejich rodičů i generace předchozí. Dle mého názoru tato generace nemá osvojeny tzv. základní návyky. Nemá smysl pro povinnost, je hůře vzdělána z pohledu klasického vzdělání (kdo z dnešních mladých lidí přišel do styku s latinou, s výjimkou studentů medicíny?), nevnímá svou úlohu z hlediska celospolečenského kontextu. (Dětští psychologové začínají důrazně upozorňovat na to, že stále více dětí nemusí doma vykonávat vůbec žádné úkoly a nemají žádné povinnosti, a je pak pro ně problém vynést do popelnice koš s odpadem.) Pokud připustíme být jen část tohoto konstatování, pak je ale třeba si položit otázku, co se stane s českým národem a státem, až tato generace dnešních 25 – 30 letých převezme (nebo by minimálně měla převzít) významné funkce v rámci řízení státu a řízení významných institucí, jako např. Akademie věd, jednotlivá ministerstva, Národní knihovna ČR, Národní galerie apod. Bude tato generace vůbec schopna takové funkce skutečně odpovědně zastávat? Zásadním požadavkem na takovou funkci je totiž zejména schopnost vytvořit dlouholetou koncepci pro fungování takové instituce. Ale pro takovou

koncepci je třeba mít zejména hluboké znalosti českých i světových dějin. Zná současná mladá generace dějiny (zejména v kontextu toho, že na středních školách se dějepis prakticky nevyučuje)?

### **ČESKÝ NÁRODNÍ PROGRAM**

Zásadní absenci českého národního programu z mého pohledu opět dokumentovaly nedávné parlamentní volby. Dle mého názoru má Česká republika jedinou možnost a to vrátit se k tradičním hodnotám. Nabízím několik námětů pro kostru národního programu:

- 1.** Řešení bytové problematiky formou státních, resp. obecních bytů se základním principem pokrývání provozních nákladů, nikoliv generování zisku.
- 2.** Reforma školství se základním zaměřením na výchovu k národnímu uvědomění, s důrazem na znalost českých dějin.
- 3.** Koncepční systematická podpora rozvoje tradičních řemesel s hlavním principem cílených investic do učňovského školství.
- 4.** Zakládání státních a polostátních podniků s jasnou koncepcí: nabídnout práci tomu občanovi, který nechce pracovat v soukromém sektoru.
- 5.** Založení státní příspěvkové organizace Český svaz dětí a mládeže se základním cílem: nabídnout veškeré programy a aktivity buď zdarma, nebo za symbolickou cenu. Není možné, aby děti chudých rodičů byly vyřazeny z volnočasových programů.
- 6.** Založení České státní všeobecné banky s celorepublikovou působností, jako logickou alternativou ke komerčním bankám.

## ČÁST ČTVRTÁ: (O)HLASY Z LIDU ANEB CO SI MYSLÍ OBEC ČTENÁŘSKÁ

V dnešním článku zahajujeme čtenářskou anketu, tj. seriál otázek, které budeme postupně zveřejňovat. Smyslem této ankety je vyvolat čtenářskou diskusi na dané téma. Vyzýváme tedy naše čtenáře, aby nám zasílali své názory, myšlenky a podněty k uvedeným otázkám. Zajímavé názory a odpovědi budeme postupně zveřejňovat.

Reakce Zpravodaje AZ si vyhrazuje právo neuveřejnit názory, které by mohly poškodit zejména žijící osoby, či názory prokazatelně nevhodné obecným způsobem.

### PRVNÍ ANKETNÍ TÉMA:

„Co pro vás osobně dnes znamená české národní obrození, které probíhalo v 1. polovině 19. století? Jaké tehdejší osobnosti si vážíte a proč?“

V příštím listopadovém vydání AZ Zpravodaje se budu zamýšlet nad problematikou jedné z našich kdysi nejúspěšnějších oblastí, kterou je český film. Na další setkání se těší autor seriálu Daniel Glas. ◀



## PRŮBĚŽNÝ DŮCHODOVÝ SYSTÉM DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ LISTOJÍ

**B**udoucnost průběžného důchodového systému vývoj demografické situace zásadně neohrožuje a budoucí vývoj a výkyvy poměru počtu obyvatel v produktivním a neproduktivním věku jsou v rámci penzijního systému zvládnutelné růstem produktivity práce a vyšší sazby odvodů na sociální zabezpečení, vplynulo z přednášky demografa Tomáše Fialy z VŠE na čaji AZ 11. 10. 2017 v Praze. Zatím nejhorší

poměry uvedených skupin nastaly počátkem 70. let a i když v současnosti přetrvává nízká porodnost a prodlužuje se věk dožití, zvyšuje se také věk rodiček, takže současná epocha s poměrně vysokým výskytem čtyřgeneračních rodin se za čas zase uzavře.

### POHLED DO HISTORIE

Fiala na dlouhodobých statistikách, počínajících někdy ještě za Rakouska-Uherska koncem



►Tomáš Fiala

18. stol., dokumentoval proměny počtu obyvatel, porodnosti, průměrného věku, věkového rozvrstvení atd. Ukázal postupné sblížování křivek počtů narozených a zemřelých, které se nakonec v 1. pol. 80. let minulého století vyrovnaly a na přelomu tisíciletí byl 12 let už počet zemřelých i vyšší. Jak uvedl, nyní je očekáváno, že opět bude počet zemřelých vyšší a přírůstky počtu obyvatel budou docilovány jen díky migraci. Plodnost žen se poslední čtvrtstoletí pohybuje

mezi 1,7-1,6 dítěte (na udržení počtu je třeba asi 2,08), přičemž průměrný věk prvorodiček se zvýšil za posledních 40 let z cca 21 na téměř 30 let. V té souvislosti demograf upozornil na různé historické výkyvy a zlomy a na jejich příčiny. Vzpomenul i kulturní zvyklosti a sociální důvody v různých zemích (náklady na děti, dětské potřeby ap.; rození více chlapců v Číně), psychologické důvody (třeba pohlaví třetích dětí ve Švédsku). Poukázal také na velký vliv, který měla a má novorozenecká a dětská úmrtnost na statistickou výši průměrného věku dožití atd. Připomněl stárnutí a vylidňování populace v některých regionech, odkud odcházejí mladší ročníky. Podrobně rozebral vývoj tzv. stromu života za posledních 100 let od někdejší tradiční pyramidy po současný degresivní tvar.

#### RŮST PODÍLU SENIORŮ

Zdůraznil také problematičnost demografických projekcí a prognóz, za ještě více nejisté ovšem pokládá předpovědi ekonomického vývoje. Dle Fialy by se do konce století mohl průměrný věk



►Na obrázku vidíme rozdíl mezi tabulkovými poměry a skutečnými poměry dle reálné ekonomické aktivity

dožití v ČR zvýšit zhruba o 10 let, u žen na 91 let, u mužů by se blížil 87 letům, porodnost by se měla pohybovat mezi 1,6 až 1,9 dětmi, migrací by mělo ročně přibývat 15 až 40 tisíc lidí, takže celkový počet obyvatel by mohl kolísat mezi 10,5 a 11 mil. osob. Nerostoucí počet obyvatel je, jak podotkl Fiala, některými odborníky

považován vzhledem k nastupující automatizaci a robotizaci výroby a služeb a k předpokládanému poklesu celkového fondu pracovní doby za výhodu. Do r. 2040 demograf očekává růst podílu seniorů (nad 65 let) z pětiny na počátku století na třetinu, avšak tento podíl by měl vydržet až do konce století.

## PERSPEKTIVY DŮCHODOVÉHO SYSTÉMU

Důchodový systém a jeho perspektivy je třeba dle Fialy posuzovat dle skutečné zátěže, skutečného produktivního věku, tj. dle skutečných poměrů počtu produktivních a neproduktivních osob, nikoli jen dle tabulkových počtů věkového složení obyvatelstva. Konstatoval, že nejnevýhodnější poměr byl dosud v r. 1970 (tj. v době, kdy se rozbíhala masová bytová výstavba a stavba dálnic a metra – pozn. aut.), kdy na 100 skutečně produktivních osob připadalo 44 skutečných důchodců, a bude opět dosažen až r. 2040. Poměr sice vystoupá během deseti let na asi 53/100, ale před r. 2070 opět klesne pod zmíněných 44/100 a na konci století by mohl klesnout k 34/100, tj. pod hodno-



tu let 2000 či 1957. Tabulkové poměry podle věkových skupin, nikoli dle ekonomické aktivity vycházejí ovšem děsivěji: v r. 1970 byl poměr 22/100, nyní 33/100, r. 2040 je vypočítán na 52/100, r. 2058 nejhorší poměr 70/100 a na konci století 64/100. Podíl osob v produktivním věku (od 20 let) by se z současných 57% v případě důchodového věku 65 let klesl před r. 2060 ke

49 % a pak by se kolísavě zvýšil na 51 % v r. 2100, v případě důchodového věku 70 let by nejnižší hodnota – 54 % – byla dosažena v 50. letech, přičemž na konci století by tento podíl představoval 57 %. Počet lidí v poproduktivním věku připadajících na 100 zaměstnaných lidí by se z nynějších 53 osob v případě důchodového věku 65 let zvýšil až na 89 lidí v r. 2058 a do konce století klesl na 82. V případě 70-letého důchodového věku by v 50. letech dostoupil kritický vrchol na 69 osob, ovšem koncem století

by číslo kleslo na 61. Jak v diskusi zaznělo, záhodno by bylo uvažovat celkový počet produktivních a neproduktivních osob, tj. i dětí, nezaměstnaných a zdravotně postižených, aby se zjistila skutečná zátěž ekonomicky aktivní generace, což při předpokládaném nižším počtu dětí oproti minulosti bude zátěž snižovat. Navíc rapidně roste produktivita práce, kupř. v zemědělství stoupla za 3/4 století asi desetkrát.

## JAK S DOŽIVOTNÍ RENTOU

Fiala rovněž varoval, že upřednostňovaná nabídka penzijních fondů na výplatu renty na 20 let s tím, že v případě úmrtí zdědí zbytek pozůstalí (oproti druhé možnosti, kdy si zvolíte doživotní rentu, avšak s tím, že pozůstalí nic nikdy nedědí), by znamenala pro valnou část lidí závěr života žití jen ze státního průběžného pilíře, poněvadž již nyní při odchodu do penze v 65 letech si jí ženy užívají 22 let (muži 18 let) a pro r. 2055 se odhaduje doba pobírání penze u žen na 27 let a u mužů na 24 let. ◀  
(kru)

**NEJMÉNĚ VÝHODNÝ POMĚR  
PRACUJÍCÍCH A DŮCHODCŮ  
ZDE BYL V ROCE 1970**

**„...toto číslo je velmi nesnášenlivé a jednostranné. Zejména článek od p. K. Růžičky k Mariánskému sloupu je zbytečně protikatolický. Odebírala jsem Zpravodaj AZ kvůli článkům doc. Švihlíkové, ty mají úroveň, ale kvalitních článků je zde stále méně.“ Ing. Marie Fialová. (Reakce na článek Karla Růžičky „Mariánský sloup stojící a ležící“ , Zpravodaj 9/2017).**

**Přinášíme odpověď Karla Růžičky:**

**P**říběh Mariánského sloupu na pražském Staroměstském náměstí, jeho vztyčení a svržení, je příběhem moci Habsburků a římsko-katolické církve, příběhem jejich ideologie a politiky, proklamací a skutků. Příběh tohoto sloupu nezačíná záchranou Prahy před rabováním švédských vojsk v r. 1648 a nekončí jeho slavnostním vysvěcením r. 1652. Zahrnuje přinejmenším léta 1618 až 1918, ale jeho zřetelné základní kameny můžeme vidět v Rudolfově majestátu z r. 1611 navazujícím na Maxmiliánovu Českou konfesi z r. 1575, která řešila vývoj věrovyznání po basilejských kompaktátech z r. 1436, což bylo ujednání tehdy završující otázky víry v Čechách a na Moravě po husitské revoluci. A dozvuky pádu krásně otesaných barokních kamenů slyšíme třeba – a to velmi silně – v pozemkových reformách nově vzniklé Československé republiky. To, co učinila rozjařená či rozvášněná Sauerova parta (resp. pražští hasiči na její popud) v symbolické rovině na uměleckém díle, to zanedlouho učinili českoslovenští zákonodárci jako přímo konstitutivní akt nové státní moci v ekonomické rovině s majetky šlechty a římsko-katolické církve, těchto opor rakousko-uherské státní moci, a to v obrovském, zásadním hospodářském rozsahu podloženém náležitým ide-

ovým zdůvodněním smyslu a důvodů vzniku a existence nové republiky.

Je velmi pravděpodobné, že někteří z aktérů stržení sloupu byli vlečeni osobní nenávisť, ale skladba emocí a názorů byla určitě širší a nemířila na náboženskou víru. Pokud by mířila na ni, následoval by zákaz křesťanského učení. Avšak kroky nového státu mířily jen na moc těch, kteří tuto víru zneužili jako ideologický nástroj ke svému osobnímu či skupinovému prospěchu a k ovládnutí prostých věřících, jakož i politickému spoutání nevěřících. A příběh – jak dosvědčuje spor o repliku sloupu včetně naší diskuse – nekončí.

Odpor proti obnově Mariánského sloupu na Staroměstském náměstí není útokem na křesťanskou víru, na řadové věřící, je obranou historického poznání, poznání vzešlého z tragických osudů výrazné většiny obyvatel českých zemí. Nejen nevěřících a vyznavačů jiné víry, nýbrž i řady katolíků, kteří si uvědomili, že svoboda myšlení, politická občanská demokratická práva, suverenní ekonomický a kulturní rozvoj a sociální spravedlnost jsou více než slova, blahobyť a živobytí úzké vrstvy císařských vládců a úřadů a představitelů jejich státocírkve ideologicky vyztužující podřízení běžných občanů monarchii.



► Mariánský sloup



► Magistrát hl.m. Prahy





► Lenka Procházková



► Výsledek hlasování

Příběh Mariánského sloupu na Staroměstském náměstí se stal i příběhem ideologického symbolu obecně. Příběhem symbolu určité ideje, ideologie a jejího praktického užití v lidských skutcích. Drtivá většina ideologií, těch, které překračují rámec jedné komunity, jednoho národa, jedné společenské vrstvy, má určité, opodstatněně přitažlivé, pravdivé jádro, nese nějaké širokými vrstvami uznávané poselství. Lásku či úctu k bližnímu, respekt k osvědčeným hodnotám, volání po svobodě, touhu poznávat, touhu po spravedlnosti, vědomí sounáležitosti s okolním světem a spoluzodpovědnosti zaň... Každá z takových ideologií posunula lidstvo dál, dala a dává životní smysl mnoha lidem, kteří upřímně, poctivě dle té které ideologie rozmýšlejí a konají, obohatila mozaiku lidského charakteru dalším střípkem. Ty barevné, čisté střípky a krystaly lidskosti a lidského poznání pojí jakási tvárná, šedivá, nevábná, lepivá hmota... Čím vznešenější myšlenka, poutavější idea, tím lákavější pro zneužití, pro balamucení vyznavačů. Čím vyšší dobro hlásá, tím větší zločiny se za ni skryjí. To je i příběh Mariánského sloupu na Staroměstském náměstí. A je to příběh i mnoha dalších výtvorů vesměs čistých duší a rukou, kterých se však postupně zmocnily temné charaktery se špinavýma rukama.

Dojde-li k institucionalizaci některé ideologie a dosáhne-li její výkon, v ní zastávané pracovní pozice úrovně obživy, vzniká nebezpečí, že postupně instituci převzou příživníci na rétorice té které ideologie a zneužijí ji ku svému osobnímu či skupinovému prospěchu. Udělají si z hlásání ideologie a organizace (života a zejména

na práce) jejích vyznavačů živnost. Na krystalické myšlenky a emoce přilepí svoje sobectví, pokrytectví, hamižnost, žvásty, výmysly, lži. A za použití jakýchsi „autorských práv“ k dotyčné ideologii, za nesení praporů, za sezení na schůzích, za řečnění na shromážděních, za posty v zastupitelských orgánech a správních radách pobírají poplatky: členské příspěvky, odpustky, státní příspěvky, mzdy, dotace, benefity... Majetky, moc, status.

Panna Marie, ať již skutečná (existovala-li) či kamenná na dřívku sloupu, nemůže za to, co vše se dělo s učením Ježíšovým. Jejím jménem bylo učiněno spousty dobrých skutků, které by nepochybně podpořila, ale zaštiťovala se její osobou, Ježíšem a bohem i řada darebáků, násilníků a podvodníků – leč kámen sám nikoho přes prsty neklepne. Musejí to udělat lidé. Dělat znova a stále, vykládat, vysvětlovat, přesvědčovat a někdy i klepnout nebo praštit. Každá ze známých velkých ideologií je tak silná a životná, jak jsou její vyznavači sebekritičtí, autentičtí, nakolik upřímně se postaví ke svým chybám a omylům, nakolik aplikují principy své ideologie na sebe samé. Každá z velkých ideologií se stala velkou totiž právě kvůli tomu, že byla pochopena jako ucelený ideový systém se zpětnými vazbami dle dobového poznání forem zneužití předcházejících ideologií, jako duchovní systém lépe odpovídající na výzvy dané vývojem jedince a společnosti. Kde však skončilo „Nezabiješ!“, „Nepokradeš!“? Jak konzervativní jsou záletníci? Proč tzv. liberálové cenzurují, tzv. socialisté vykořisťují? Proč vědci oboru X při svém bádání ignorují poznatky oboru Y? Jaké dopady na pří-

rodu má byznys s ekologií? Jak velkou zodpovědnost a vůči komu a čemu si uvědomujeme a jak dle ní konáme?

O tom všem hovoří i příběh Mariánského sloupu na Staroměstském náměstí v Praze, příběh ideologického symbolu. Na místě navýsost váženém, uctívaném, symbolickém pro obyvatele českých zemí. Pokud si někdo chce postavit napodobeninu Bendlova Mariánského sloupu, ať si ji postaví kdekoli – krom Staromáku. Tam by totiž mohla tato replika opodstatněně stát jen a pouze jako součást většího uměleckého díla – díla zpodobňujícího zneužití velkých myšlenek a citů a varujícího před opakováním hrůz, násilí, podvodů, lží, bezpráví, nadřazenosti, k nimž vede nekritické vzývání a konzervování myšlenek, institucionalizace ideologií, tolerování rétorických příživníků, láska a úcta k ideovým podvodníkům, respektování zfalšovaných tradic, volání demagogů, strach před pravdou, touha po moci a zisku, egoismus a nezodpovědnost vůči ostatním lidem, přírodě, Zemi.

Azetko vzniklo z poznání nutnosti a zodpovědnosti postavit se vykutálencům, politickým podvodníkům a predátorům, kteří krásnými slovy balamutí ostatní, aby z nich kořistili. Nevidíme dlouhodobou, perspektivní cestu nápravy v rytířích, kteří pobíjí násilníky, zloděje, lháře a demagogy, ale ve výchově občanů, aby se sami uměli bránit, poznávat lumpárny a lumpy, aby nabyli takových znalostí, informací a dovedností, že si sami budou formovat struktury, vazby a procesy společnosti, že sami budou o sobě kompetentně a morálně rozhodovat. A jednou z cihliček této stavby je i poučení z příběhu Mariánského sloupu na Staroměstském náměstí v Praze. ◀

**Karel Růžička**



Vaše ohlasy, připomínky a názory prosím posílejte na e-mailovou adresu:

**[zpravodaj-az@seznam.cz](mailto:zpravodaj-az@seznam.cz)**

**Zpravodaj AZ  
(říjen 2017)**

**Odpovědný  
redaktor  
Karel Růžička**

**Grafický design a sazba  
Michal Černý**

**Korektury  
Suzana Exnerová**

**Do tohoto čísla  
přispěli:**

**Ilona Švihlíková, Karel Růžička, Tomáš Vokoun, Daniel Glas, Kateřina Vojtíšková, Zbyněk Fiala**

**Zdroj fotografií  
[www.freeimages.com](http://www.freeimages.com)**

## KONTAKTY

<b>Web:</b>	<b><a href="http://www.alternativazdola.cz">www.alternativazdola.cz</a></b>
<b>E-mail:</b>	<b><a href="mailto:info@alternativazdola.cz">info@alternativazdola.cz</a></b>
<b>Facebook:</b>	<b><a href="https://www.facebook.com/alternativa.zdola">www.facebook.com/alternativa.zdola</a></b>
<b>YouTube:</b>	<b>kanál AlternativaZdola</b>
<b>Zpravodaj:</b>	<b><a href="mailto:zpravodaj-az@seznam.cz">zpravodaj-az@seznam.cz</a></b>